

Samlet besvarelse:

Set frem til dette samråd. Interessant og vigtigt emne. Vil også gerne bemærke at spørgsmålene rækker ud over mit ressort som handels- og udviklingsminister og mine svar er derfor koordineret med Erhvervs- og Vækstministeriet.

Lad mig indlede med at fastslå, at ingen naturligvis kan se med sindsro på oplysninger om, at danske pensionsmidler kan være investeret i virksomheder, der låner penge ud til fattige bønder mod skyhøje renter og dermed medvirker til at sende bønderne ud i en gældsspiral. Det kan jeg hverken som privatperson eller som politiker og minister.

Men lad mig sige lige så klart, at dette er en sag, hvor påstand står mod påstand. Brevvekslingen herom ligger på Danwatchs hjemmeside. Filmen påstår, at Syngenta gennem sine agenter er direkte involveret i en sådan form for udlånsvirksomhed, mens Syngenta gør gældende, at det ikke tilfældet, at man tværtimod tilbyder rentefri lån, og at de interviewede i filmen slet ikke har kontrakt med eller i øvrigt optræder på Syngentas vegne. Jeg ved ikke, og vil ikke forsøge at komme med et bud på, hvem der har ret.

Hvad jeg derimod kan sige med sikkerhed, er, at denne regering og jeg som handels- og udviklingsminister er stærkt optaget af at bidrage til ordentlige arbejdsforhold og miljøbeskyttelse i udviklingslandene og på vækstmarkederne.

Fattigdomsbekæmpelse og menneskerettigheder er helt centrale elementer i dansk udviklingsbistand og handelspolitik. Regeringen arbejder målrettet for ansvarlige produktions- og arbejdsforhold. I Danmark og globalt. Den danske model er forbillede mange steder. Danmark spiller en stærk rolle for at fremme virksomheders sociale ansvar. Regeringen gør god brug af de forskellige redskaber, der er til rådighed. Det være sig økonomisk støtte, politisk dialog og samarbejde med nationale og internationale aktører, civilsamfund og private investorer.

Mange virksomheder og investorer er meget bevidste om at undgå, at deres investeringer, direkte eller indirekte, medvirker til overtrædelser af menneskerettighederne. FN's vejledende retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder (UN Guiding Principles for Business and Human Rights), er også relevante for investeringer og fastlægger grundlæggende principper. Mange danske og internationale virksomheder har set, at samfundsansvar betaler sig. Men der er selvfølgelig meget mere at gøre. Det er et langt sejt træk.

Jeg har lanceret en sekspunktsplan for CSR. Fællesnævneren er netop en styrket indsats for ansvarlige globale værdikæder. Ved at sætte ind i forhold til hele værdikæden kan det lade sig gøre at løfte hele sektorer. Initiativerne er ved at blive udfoldet; en vigtig milepæl blev passeret kort før jul, hvor en enig ministerkreds i EU vedtog en ny politik for EU's privatsektorbistand med styrket fokus på CSR. Med dansk aftryk.

Jeg vil også godt i dag kvittere for støtten fra 2015 finanslovsaftale-partnerne til en styrket CSR-indsats. Det sker bl.a. gennem 25 mio. kr. til en fortsættelse af CSR-puljen og 55 mio. kr. til bl.a. globale værdikæder. Jeg må dog samtidig også slå fast, at det selvfølgelig ikke er alle verdens problemer, der kan løses med de trods alt begrænsede danske udviklingsmidler.

Danmark er som nævnt et af foregangslandene på dette område. Jeg er i marts i år vært for en international konference om ansvarlige værdikæder og CSR med Dansk Industri og Verdensbanken, hvor også fagbevægelsen deltager. Fokus er bl.a. på hvordan vi kan fremme CSR – ansvarlige produktions- og arbejdsforhold i dialog med virksomheder, fagbevægelse, ligesindede EU-lande og udviklingslande, som står med denne udfordring.

Regeringen er af den holdning, at danske pensionskasser og investeringsselskaber skal udvise fornøden omhu i forbindelse med deres investeringer for at undgå, at de direkte eller indirekte medvirker til overtrædelser af menneskerettighederne. Dette grundlæggende princip for ansvarlige virksomheder blev vedtaget af FN's Menneskerettighedsråd i juni 2011 i form af FN's vejledende retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder, og kom samme år ind i OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

Folketinget vedtog i 2012 lov om Mæglings- og Klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. Her behandles løbende sager, hvor OECD's

retningslinjer kan være overtrådt. Mæglings- og Klageinstitutionen er en ikke-retslig institution, hvor virksomheder, organisationer, offentlige myndigheder og enkeltpersoner kan løse uoverensstemmelser om overtrædelse af for eksempel menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, internationale miljøstandarder og korrupsion.

Specifikt for så vidt angår investeringer er princippet om fornøden omhu en integreret del af de FN-støttede principper for ansvarlige investeringer, Principles for Responsible Investment. Danmark deltager aktivt i OECD's arbejde for at udarbejde mere detaljerede retningslinjer for en række industrielle sektorer, herunder den finansielle.

Der er således allerede omfattende internationale retningslinjer for ansvarlige investeringer. Det er pensionssekskabernes ansvar at leve op til disse. Det samme gælder for andre institutionelle investorer, banker mv.

Der findes i dag ingen danske offentlige regler for ansvarlige investeringer hos danske pensionskasser og andre institutionelle investorer. Rådet for Samfundsansvar har ved flere lejligheder beskæftiget sig med spørgsmålet. I 2012 anmodede erhvervs- og vækstministeren rådet om at udarbejde en vejledning om, hvilke kriterier, der i overensstemmelse med internationale retningslinjer, bør indgå i vurderinger om investering i statsobligationer. Arbejdet resulterede i "Vejledning for ansvarlige investeringer i statsobligationer" fra november 2013. Rådet drøftede i februar 2014 ansvarlige investeringer og konventionsomfattede våben. Et flertal i Rådet

anbefalede i den forbindelse bl.a., at brancheorganisationerne styrker de institutionelle investorers frivillige indsats ved at følge FN-støttede principper for ansvarlige investeringer.

[Det bilaterale udviklingssamarbejde]

Bilateralt støtter Danmark landbrugsrelaterede aktiviteter i en række af vores partnerlande, f.eks. Uganda og Bangladesh. Vi har set, hvilken positiv betydning det har haft, at bønderne har fået bedre levevilkår efter de er blevet koblet på de formelle værdikæder. Det er vigtigt, at vi i de udviklingslande, hvor vi støtter landbrugssektoren, fortsat bistår med udvikling af f.eks. lovgivning, institutionelle rammer og investeringer i landbrugssektoren. Det er lange seje træk. Men institutioner, der kan sikre god lovgivning, og som kan håndhæve den, er centrale for en varig forbedring af tilværelsen for landbrugere i udviklingslandene.

[Det multilaterale udviklingssamarbejde]

Herudover er der de internationale kanaler. Det har større effekt, når hele verden står sammen. FN kan være med til at styrke vores fælles værdier og principper. Danmark er aktivt engageret i den arbejdsgruppe, der skal sikre udbredelsen af FN's retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder. Jeg er stolt af, at Danmark igen har vist sig som foregangsland og har lanceret en national handlingsplan for, hvordan man gennemfører FN's retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder. Handlingsplanen samler en række initiativer, der skal understøtte erhvervslivets fokus på respekt for menneskerettigheder. Civilsamfundet og pressen har her en

central rolle at spille for at fremme gennemsigtighed i virksomheders efterlevelse af retningslinjer og standarder for samfundsansvar.

Afslutningsvis: Som handels- og udviklingsminister kan jeg ikke understrege nok at arbejdet med at fremme ansvarlige og bæredygtige globale værdikæder ikke er et ”enten eller”, men et ”både og”.

Regeringen er en stor tilhænger af international konkurrence baseret på komparative fordele i pris, kvalitet og andre vigtige forretningsmæssige parametre og ikke på fordele, som social dumping eller manglende overholdelse af grundlæggende etiske, sociale og miljømæssige normer. Det er til gavn for dansk vækst og beskæftigelse og et vigtigt bidrag til bæredygtig og inklusiv udvikling i udviklingslandene.

Tak.